

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

mti belső hírek
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1961. szeptember 7.

bb 1. pénteken petőfibányán sorsolják a Lottót

i kf/kf-lm bs

1961. szeptember 7.

a hónap következő lottó húzásait vidéken rendezi a sportfogadási és lottó igazgatóság. a 36. játékhet nyerőszámainak a sorsolását szeptember 8-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel petőfibányán tartják./mti/

bb 2. anketok magyar ifjúsági filmekről, pedagógusok részvételével

i di/gk-lm sr

1961. szeptember 7.

ő az ifjúsági filmbizottság rendezésében anketosorozat kezdődött a művészeti szakszervezetek szövetségének filmklubjában. alkalmanként 80-100 pedagógus részvételével vitákat rendeznek az elmúlt években készült magyar ifjúsági játékfilmekről, köztük a négyen az árban, a csutak és a szürke ló, a puskák és galambok, a légy jó mindhalálig című alkotásokról. a filmek levetítése után kötetlen véleménycsere kezdődik, amelyen részt vesznek az alkotó művészek is. az anketosorozat célja: olyan közvéleménykutatási forma kialakítása, amely hü képet ad, hogy a filmek milyen pszichológiai, pedagógiai és esztétikai hatást gyakoroltak az általános iskolák tanulóira./mti/

bb 3. megjelent a magyar tudomány új száma

i ms/gk-lm sr

1961. szeptember 7.

a magyar tudományos akadémia központi folyóiratának, a magyar tudománynak július-augusztusi száma gazdag tartalommal jelent meg. szerényi sándor, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője tudományos életünk időszerű kérdéseit, a kutatási tervek megvalósításának feltételeit az akadémia eredményeit és további feladatait ismerteti, benkő loránd a nacionalizmus és a kozmopolitizmus anyanyelvünk egyetemi oktatásában jelentkező problémáit tárgyalja. erdey-gruz tibor akadémikus tanulmánya a dialektikus materializmus egyik fontos tételét, az ellentétek küzdelmét és egységét világítja meg a vegyész módszerével. szakasits d. györgy, a tudományos kutató munka társadalmi gazdasági szerepéről értekezik, radnóti magda levelező tag a fényélettani szerepéről, télenyi pál a radioaktív izotópok hazai alkalmazásáról és további lehetőségeiről, geteji sándor akadémikus a műszaki tudományok jelentőségéről ír. törő imre akadémikus h.sz. kostojanc idén elhunyt neves szovjet biológusnak, akadémiai tiszteleti tagjának életművét és a hazai kutatásokhoz nyújtott segítségét méltatja. gazdag szemle-rovat és könyvismertetés egészíti ki a számot, amely két kiváló szovjet tudós, v.sz. nyemcsinov közgazdász és e.r. musztelj asztrofizikus hazánkban elhangzott előadásait is részletesen ismerteti./mti/

bb 4. több mint négy millió látogató a különböző ismeretterjesztő előadásokon - 39.000-en a muzeumokban - nyolcvanezren az országjáró kirándulásokon

1 lv/gk szb sr

1961 szeptember 7.

a művelődésügyi minisztériumban statisztikát állítottak össze az elmúlt három év ismeretterjesztő munkájáról, a múlt évben az üzemekben mintegy 8400 műszaki előadás hangzott el, s a hallgatók száma elérte a félmilliót. a tit műszaki szakosztálya egy év alatt 60 százalékkal emelte előadásainak számát, az agrártudományokról 7000 előadást tartottak, rohamosan fejlődik a közgazdasági ismeretterjesztés is. falun 2261 előadást 122.000-en hallgattak meg, üzemekben 5600 előadást tartottak, amelyen 336.000-en vettek részt, a falvakban közkedveit váltak a jogi kérdésekkel foglalkozó előadások is.

a szakszervezetek ismeretterjesztő rendezvényein 1960-ban 4,2 millió hallgató jelent meg, a falusi művelődési otthonokban 52.500 előadást rendeztek, s ezeken több mint hárommillió volt a hallgatók száma, a különböző szakkörökben a tagok száma a múlt év végére elérte a 46.000-at, tízezer alkalommal egymillió néző előtt vetítettek ismeretterjesztő és dokumentumfilmeket, a diavetítéseknek 425.000 látogatójuk volt, a művelődési házakban megrendezett 1200 kiállítás 390.000-en nézték meg, a városokban és a falvakban 717 muzeumlátogatást szerveztek 39.000 részvevővel, nagy népszerűsége tettenk szert az ismeretterjesztéssel egybekötött országjáró kirándulások is: ezeken összesen 84.000-en vettek részt.

az ismeretterjesztő munka tehát az elmúlt években tömegmértű és hathatos volt, a statisztikai adatok mégis azt bizonyítják, hogy dolgozók jelentős részében nem sikerült eléggé felkelteni az érdeklődést, milliókra tehető azoknak a száma, akik még nem vesznek részt az előadásokon és a népművelési intézmények különböző rendezvényein, éppen ezért a legfontosabb feladat, hogy változatos vonzó ismeretterjesztő formák bevezetésével és terjesztésével újabb tömegeket nyerjenek meg a népművelésnek, a számszerű fejlődés a tematika és a forma javulásának ellenére a rendezvények egy része alacsony színvonalu, gyakran előfordul, hogy a hallgatóság csatlóva távozik az előadástól, mert úgy érzi, hiába töltötte idejét, tudása nem gyarapodott, ennek alapvető oka, hogy az előadók nem számolnak a hallgatók műveltségével, nem törekednek a színes, élvezetes előadásra, a jövőben sokkal nagyobb gondot kell fordítani a szemléltető eszközök, a filmek a diafilmek, hanglemezek kiválogatására is. /mt1/

- 2 -

bb 5. gazdaságos, új a laticelgyártási eljárás

i szf/gk vm vg

1961. szeptember 7.

az ismert és kedvelt laticelárak, mint például a motorkerék-pár-ülés vagy az ágybetét, egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy a legmegfelelőbb rugalmasságu legyen, ezért a gumigyárak világszer- te azon igyekeznek, hogy a legkedvezőbb keménységű laticelt gyárt- sák, de gazdaságosan, minél kevesebb és olcsóbb nyersanyag fel- használásával.

erre törekszik a ruggyantaárugyár is, annál inkább, mert a laticel alapanyagát a latexet drágán, külföldről kell beszereznie, varga vilmos, török józsefné és sprung jános, a gyár dolgozói olyan eljárást dolgoztak ki, amelyhez lényegesen kevesebb importanyag kell, mégis kellően keménnyé, rugalmassá teszi a laticelt, az új eljárás szerint buzakeményítőt kevernek a latexhabhoz, néhány társuk segítségével kidolgozott technológia szerint, a kísérletek sikerül- tek, az ujitást hosszú ideig sikerrel próbálták ki, s az augusztus elseje óta tartó nagyüzemi kísérletek ugyancsak beváltak, a minőségi próbák igazolták, hogy a buzakeményítővel szilárdított újfajta laticel ugyanolyan rugalmas, mint a régi, a készítmények semmivel sem öregszenek hamarabb, semmivel sem „fáradékonyabbak”, mintha kizá- rólag latexből készültek volna, az új eljárással körülbelül 70.000 kiló külföldi latexanyagot takarítanak meg évente, helyette 18.000 kiló buzakeményítőt használnak fel, nem kevesebb, mint kétmillió évi megtakarítást jelent ez a népgazdaságnak. /mt1/

bb 15. a tatai halgazdaságban hozzák létre az ország egyik leg- nagyobb kacsatenyészetét

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 7.

a tatai halgazdaságban az ország egyik legnagyobb kacsa- tenyészetét hozzák létre, évente 100.000 kacsát keltetnek majd, s ehhez tíz keltetőgépet helyeznek üzembe, 50.000 viziszárnyast előne- velés után átadnak a társgazdaságoknak, míg a többit a tavak mentén nevelik fel, s így egyharmadával növekszik a gazdaságosság, a tenyé- szet alapját képező 2000 pekingi kacsá már meg is érkezett ausztri- ából. /mt1/

8.48

9.11

- 3 -

bb 6. befejeződött a háromezer vagonos csepeli tranzit-raktár építése

i sb/gg vm vg

1961.szeptember 7.

a 22-es építőipari vállalat befejezte a csepeli szabadkikötő tranzitraktárának építését. a háromezer vagon árut befogadó raktárban már csak az utolsó simitások maradtak hátra, s egyes épületrészekben megkezdődött a takarítás is. a kétrészes épület háromemeletes oldalszárnyában jól szellőztethető és fűthető raktárhelyiségeket alakítottak ki. a másik épületrész, a hatemeletes hűtőház érdekessége, hogy a falakat kívülről alumíniumlemezzel burkolták. ez a fémbevonat visszaveri a forró napsugarakat, de nemcsak az alumíniumlemez, hanem belül még parafarétegű szigetelés is védi a melegtől a hűtőházban tárolt árukat.

a raktár építését késleltette, hogy időközben néhány feladatot megváltoztattak. az ütemtervet mégis sikerült betartani, mert a dolgozók sok előnyt szereztek az épület előregyártott elemeinek összeszerelésénél. tavaly így az előirányzott husz helyett harmincmillió forint értékű építési feladatot végeztek el. ez a gyors munkatette lehetővé, hogy most, két hónappal a határidő előtt befejeződött az építkezés, s még szeptember második felében átadják a korszerű tranzit-raktárt./mti/

- . -

bb 7. jó termést adott a baranyai szántóföldek legdrágább növénye: a levendula

vid ká/ vm

1961.szeptember 7.

a baranyai állami gazdaságok szántóföldjein az utóbbi években új termelési ág alakult ki: illóolajat adó növények termesztése. a déli fekvésű lankákon eddig mintegy 320 holdon telepítettek, illetve vetettek francia levendulát, muskotályt, zsályát, kerti izsópot és kaprot. a gazdaságok dolgozói jelenleg az utolsó holdakról takarítják be az illatos növényt. a bolyi állami gazdaság egy 20 holdas levendulatáblájáról 1025 mázsa termést gyűjtöttek be, holdanként tehát több mint 50 mázsát. a gazdaságnak a levendula holdanként 17.000 forintos bevételt jelent, többet, mint bármelyik más szántóföldi növény termesztése. a betakarított illóolaj-növényeket mohácsra szállítják, ahol a lepárlásra külön üzemet rendeztek be. az üzem az ujonnan épült farostlemezzel látja el a lepárláshoz szükséges száraz gőzzel./mti/

- . -

9.-

9.10

L. L.

- 4 -

bb 8. vadméhek, mint az ember segítőitársai - nélkülözhetetlen rovarok a lucernatermesztésben

i ms/gk vm sr

1961.szeptember 7.

hazánk egyik legfontosabb takarmánynövénye a lucerna. nálunk különösen kedvezőek a feltételek a lucernamag termelésére, amely a világpiacon keresett exportcikk. a martonvásári mezőgazdasági kutató intézet bójthos zoltán tudományos osztályvezető irányításával dolgozó lucernanemesítési kutatócsoportja munkájában igénybe vette a rovarügyi szakértők segítségét is.

a lucernatermelést ugyanis nemcsak a rovarkártevők, hanem pozitíven a különböző méhfélék is befolyásolják. a világ szakemberei azt tapasztalták, hogy a lucerna csak különösen kedvező körülmények meleg, szélcsendes idő esetén képes önbeporzásra, s akkor sem ad olyan jó magot, mint amikor rovarok, a megfigyelések szerint méhfélék, közvetítik a virágot.

a természettudományi múzeum állattárának munkatársai dr. móczár lászló, a biológiai tudományok doktora vezetésével az ország tiz fontos lucernatermesztő területén több éven át rendszeresen vizsgálták a méhfélék szerepét a lucerna megtermékenyítésében. mintegy 50.000 adatot gyűjtöttek össze: megállapították, hogy a hazánkban található többszáz vadméh-fajból körülbelül száz található a lucernásokban. a régebbi hiedelemmel szemben a háziméhek szerepe elenyészően csekély a lucerna beporzásában. ellenben az eucera clypeata nevű vadméh-faj példányai egy hektárnyi lucernatáblán percenként 11.000 virágot, a melitta leporina nevű másik vadméh-fajhoz tartozók percenként 7300 virágot nyitnak fel.

a kutatók megállapítása szerint hazánkban is csökkent ugyan a népgazdasági szempontból oly fontos vadméh-állomány, de még mindig jóval magasabb, mint a környező államokban, úgyhogy ez is fokozza a lucernamag-termeléshez kedvező adottságainkat. a legtöbb vadméh a nagykovácsban, a hajduságban és békés megyében, ezeken a klasszikus lucernaterületeken számolták meg, a dunántúlon jóval kevesebbet találtak.

a vadméhek egy része vöröshérén is él, de főleg lucernán „tevékenykedik”, ha megfelelő táptalajt és elegendő virágot talál. megmaradnak a lucernásokban, odaszoknak és ott is fészkelnek. megkezdődtek a kísérletek arra is, hogy a magtermés elősegítésére vadméh-fajokat telepítsenek a lucernásokba. a martonvásári lucernanemesítők ilyen irányú próbálkozásai komoly eredménnyel biztatnak.

a vadméhek legnagyobb ellenségei a helytelenül alkalmazott növényvédő szerek. a lucernát csak késő este vagy a kora hajnali órákban szabad porozni. elegendő esetben a növényvédő szerek nem a lucernán élősködő kártevőket, hanem a hasznos méhfajokat pusztítják.

a vadméhek szokásainak, fészkelésének tanulmányozása alapot adhat a továbbiakban arra, hogy a föld megművelése, a mezőgazdasági munka ne zavarja az ember hasznos kis segítőitársainak életét és szaporodását./mti/

- . -

9.10
9.11/1. szel'

- 5 -

bb 9. együttműködési szerződést kötött a borsodi vegyikombinát és Lengyelország legnagyobb vegyiműve

i szf/hné vm vg

1961. szeptember 7.

a magyar-lengyel vegyipari kormánybizottság korábbi megállapodása értelmében a borsodi vegyikombinát és Lengyelország legnagyobb vegyigyárának a 10.000 munkással dolgozó kedzierzyn-i vegyiműveknek nitrogén műtrágyaüzeme tapasztalataik átadásával kölcsönösen segítik egymást. most került sor az együttműködési szerződés megkötésére. ebből a célból hazánkba érkezett karol novak, a kedzierzyni gyáróriás igazgatója több munkatársával. megbeszéltek a nehézipari minisztérium nehézipari főosztályának vezetőivel valamint a borsodi vegyikombinát szakembereivel, hogy melyek azok a gyártási területek, amelyeken a két üzem együttműködhetik. elhatározták, hogy küldöttük kölcsönösen tanulmányozzák egymás üzemében a salétromsavgyártás technológiáját és átveszik az előnyös módszereket. a lengyel szakemberek a nitrogénműtrágyák automatikus töltésének módszerét sajátítják el nálunk, ezenkívül többek között a cseppfolyós műtrágyagyártási kísérletek és a nitrogéniparban elért magyar korrózió-védelmi eredmények érdeklik őket. a bvk-ban az egyik probléma az, hogy a nitrogénműtrágya raktározás közben összetapad és a földeken nem tudják addig kiszórni, amíg össze nem törik megcsomósodott részzeit. a lengyel üzem gyártási technológiája megakadályozza az összetapadást. a magyar szakemberek többek között ezt a módszert akarják elsajátítani kedzierzynben.

a kölcsönös tanulmányutak a jövő év elején kezdődnek./mti/

bb 20. adhezin - a hazai gumibitumen

vid te vm ki

1961. szeptember 7.

a péti kőolajipari vállalat desztillációs üzemében sikeresen kísérleteznek a külföldön már elterjedt gumi-bitumennel, amiből tartós, rugalmas utakat lehet önteni. az utügyi kutató intézet szakembereivel együttműködve olyan gyártástechnológiát dolgoztak ki, amely legjobban megfelel a nagylengyeli bitumennek és a budapesti palma gumigyárban gumihulladékokból őrlt adalékanyagok.

a gumiorleményt nyolc százalékos arányban vegyítik a felmelegített bitumenhez és amint a kutatók megállapították, a két anyag rendkívül egységes vegyületté alakul.

az új utburkolóanyagot adhezin 100-nak nevezték el. az adhezin kiváló tulajdonsága, hogy igen rugalmas. a gumi nélküli bitumenneknél sokkal mozgékonyabb, tehát nem törik, nem reped, nem porlik el. a gumibitumenes úton fele annyi fékezési távolságon meg lehet állítani a gépkocsit, mint más utakon, mert az újfajta utburkolat sokkal jobban tapad. az adhezinnel épített utak élettartama sokkal hosszabb, mint a közönséges bitumenutaké.

/folyt.köv./

9.40
9.45
Leel

- 6 -

/bb 20. adhezin....1.folyt./vm

a kísérletek szerint nemcsak utépítésnél használhatják majd a gumi-bitumént, hanem házak építésénél is, mint tetőfedő, illetve szigetelőanyagot.

az adhezinnal kísérleti utszakaszokat építettek, amelyeket állandó ellenőrzés alatt tartanak. a gyakorlatban szerzett eredmények igazolták a laboratóriumi méréseket, s ezért rövidesen megkezdik üzemszerű gyártását./mti/

bb 14. megkezdtek a poliamid szűrőszövetek tömeges gyártását az ujszegedi kender-lenszövőben

vid te vm ki

1961. szeptember 7.

az ujszegedi kender-lenszövő vállalat már évek óta készít pamut helyett szintetikus műanyagból, ugynevezett vágott poliamidból pamutszerűen bolyhos ipari szöveteket. eddig túlnyomórészt próbadarabokat küldtek a gyáraknak, s ezek mindenütt kitűnően beváltak. élettartamuk ötszöröse az eddig alkalmazott pamutszűrőszövetekének. most megkezdtek az ilyen szűrőszövetek tömeges gyártását a cukorgyáraknak és a kőolajipari vállalatoknak. a cukorgyártási idényben 2.600 méter műanyagszövetet szállítanak a petőházi- illetve az ácsi cukorgyárnak, kétezer méter hasonló szövetet pedig a csepeli kőolajipari vállalatnak./mti/

bb 16. 20-30 fűszerpaprika egy tövön

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 7.

a szegedi 6000 holdas fűszerpaprika-termelő körzetben az idén nem szeged környéki, hanem békés megyei termelőszövetkezet hódította el az elsőséget. az orosházi szabadság tsz termelési csúcseredményt állított fel: a holdankénti hozam meghaladja az 50 mázsát, amit kétszerese a szegedi körzet átlagának. a gazdag termés nyitja az, hogy az orosháziak megfogadták a szegedi paprikafeldolgozó vállalat szakembereinek tanácsait: melegágyban nevelték a palántákat, korán, jól előkészített földbe ültették ki. a szabadság tsz paprikaföldjén gyakori az olyan bokor, amely 20-30 szépen fejlett csövet érlel./mti/

bb 22. szélesvásznú mozi nyílik hosszuhetényben

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

baranyában az idén pécsváradon és a pécs-vasasi bányásztelepülésen avattak szélesvásznú filmszínházat. a hosszuhetényi szélesvásznú mozi megnyitására szeptember 30-án kerül sor. a baranya megyei moziüzemi vállalat az idén 1.1 millió forintot költött a meglévő mozik korszerűsítésére. a komlói május 1 művelődési házban is szélesvásznú mozit avatnak az idén. a költségeket a tröszt szakszervezeti bizottsága fedezi./mti/

9.50

- 7 -

bb 10. megszűnik a kereskedelmi ujtások „kálváriája”, - a belkereskedelmi ipari tröszt készíti el ezáltal az új gépek mintapéldányait - négyezer kereskedelmi ujtás az első félévben

i ta/tr/vl vg

1961. szeptember 7.

a kereskedelmi ujtások évről-évre sokmillió forint megtakarítást hoznak a különböző vállalatoknak. az új, ötletes gépek és berendezések megkönnyítik, meggyorsítják a bolti munkát. az idei első félevesi ujtómozgalom mérlege is ezt bizonyítja: hat hónap alatt négyezer ujtást nyújtottak be a belkereskedelmi minisztérium ujtási osztályához, ahol 1800-at bevezetésre alkalmasnak találtak. a találmányoknak és az ujtásoknak azonban sokszor hosszú utat kell bejárni, míg megvalósulnak. a kereskedelem ugyanis nehezen talál olyan gyárat, amelyik vállalja a mintapéldányok gyors elkészítését. az ujtó sokszor kezdetleges körülmények között házilag állítja elő új berendezését.

a belkereskedelmi minisztérium elhatározta, hogy megszünteti a kereskedelmi ujtások „kálváriáját”, szerződést kötött a belkereskedelmi ipari trösztel, hogy a jövőben az ő vállalataik készítik el a kereskedelmi ujtások első példányait. a tröszthez tartozó gyárak elsősorban a vendéglátóipari gépek kivitelezését vállalják, ugyanis ezekhez gyakran felhasználhatják azokat az alkatrészeket is, amelyeket már régóta sorozatban gyártanak. a belkereskedelmi ipari tröszt ezen kívül segíti az ujtókat munkájukban is. a legkiválóbb ipari szakemberek adnak műszaki tanácsokat azoknak a kereskedelmi dolgozóknak, akik erre igényt tartanak, mint az illetékesek elmondták, a pénzügyminisztérium rendelkezését is könnyítette a kereskedelmi ujtást. hozzájárult, hogy az ujtások mintapéldányai után a kivitelező vállalatok ne fizessenek forgalmi adót. /mti/

..

bb 12. korszerű technológiával növelik a termelést, javítják a nyersvas minőségét ózdon

vid te/vl ki

1961. szeptember 7.

az ózdi kohászati üzemek 1-es számú kohójánál néhány hete kezdtek meg az egyik legkorszerűbb, a fejlett ipari országokban is új vasgyártási technológia, az úgynevezett olajbefuvaratásos eljárás alkalmazását. ennek lényege, hogy a hagyományosan használt fűtőanyag, a kokszt pótlására, illetve annak csökkentésére a fűtőformákon át olajat juttatnak az olvasztóba. az ózdi kísérlet igen jól bevált. az olaj befuvaratással kevesebb szennyezőanyag kerül a vasba, s így lényegesen jobb a minősége, a termelés pedig mintegy tíz százalékkal növekedett. az 1-es számú kohónál az új eljárást már üzemszerűen alkalmazzák és a következő évnegyedben bevezetik a 4-es számú olvasztónál is. /mti/

..

- 8 -

9.55

10.10

2. rész

bb 13. autogarázs „gondok”, a komárom megyei üzemekben

vid te vm ki

1961. szeptember 7.

komárom megye üzemében egyre nagyobb helyet foglalnak el a kerékpár és motorkerékpár garázsok. az esztergomi szerszámgépgyárban például nemrég nagyobbították meg a garázst, mert a 800 dolgozót foglalkoztató üzemben 150 fölé emelkedett a motorosok száma. ugyanakkor már autogarázs „gondjaik”, is vannak az üzemek vezetőinek. az utóbbi két évben ugyanis nagymértékben növekedett a megyében a személygépkocsi tulajdonosok száma, s ezek többsége kocsival jár műszakra is. a szerszámgépgyárban például néha tiznél is több autó parkíroz az udvarban. a tatabányai tröszt területén mintegy a 200 az autótulajdonosok száma. a tizenegyes aknában csaknem husz, a tizenötös aknában több mint tíz az „autós dolgozó”, nagyrésztük fizikai munkás. az almásfüzitői timföldgyárban egy régi barakk-épületet alakítottak át garáznak, de már itt is kikerült a „megtelt”, tábla. a tizennegyedik autótulajdonos, aki most vette kocsiját, már csak „üresedés”, esetén kaphat helyet a garázsban, a megyében megközelíti a hétszázat a gépkocsitulajdonosok száma. /mti/

..

bb 18. parkosítják a termelészövetkezeti községeket a kőrösök vidékén

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 7.

a kőrösök vidékén a termelészövetkezeti gazdaságok erősödésével mind több anyagi eszköz jut a falu szépítésére, parkosítására. a poros alföldi községekben ez év őszén tízezerrel ültetik el a facsemetéket, zöld pázsitot telepítenek, tarka virágszőnyeggel övezik az utcákat, tereket. gyomán, gyulavárban, mezőberényben, hunyán és több más termelészövetkezeti községben két-háromholdas park épül ki, fűvesítik az óvodák, bölcsődék udvarát, környékét. a telepítést előkészítő tereprendezés már megkezdődött, s rövidesen ültetik a facsemetéket, díszcserjéket, különböző virágmagvakat, amelyeket a gyulai kertészeti vállalat többszáz ezer forint értékben bocsát a parkosító községek rendelkezésére. /mti/

..

bb 24. pécsi műtörténész olaszországi ösztöndíja

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

sarkadiné, dr. hárs éva pécsi műtörténész, a janus pannonius múzeum művészettörténeti osztályának vezetője olaszországi ösztöndíjat kapott, amelynek felhasználásával nyolc hónapot tölt a firenzei egyetemen. a renaissance magyarországi hatásáról készülő disszertációjához gyűjt anyagot. /mti/

..

10.10

- 9 -

bb 11. szerelik a hungária vegyiművek új marónátron- és sósav-üzemét

i szf/gk/vl vg

1961. szeptember 7.

a vegyipar tervezett nagyarányú fejlesztéséhez meg kell növelni többféle olyan kémiai alapanyag termelését, amelyet a budapesti hungária vegyiművek állít elő, ezért a gyárat számottevően bővítik, a beruházásokat még tavaly előtt megkezdték, hogy az új üzemek a második öt éves terv első felében már termelhessenek, a munka ütem szerint haladt és nemrég elérkezett első állomásához, az építési rész befejezéséhez, a 22-es számú állami építőipari vállalat átadta szerelésre a két új nagycsarnokot, a marónátron-üzem és a sósav-üzem épületét, a vegyiműveket szerelő vállalat és alvállalkozói nyomban hozzáfogtak a gépi berendezések beépítéséhez, a két új üzemcsarnokot franciaországból vásárolt legkorszerűbb gépekkel szerelik fel, néhány segédberendezését pedig itthon gyártják, a francia gépek nagy része már megérkezett, a szerelés tehát zavartalanul, folyamatosan halad és előreláthatólag a jövő év elején befejeződik, a bővítés körülbelül 180 millió forintba kerül, ennek mintegy a felét költik gépekre.

az új üzemek megkésztetik a hungária vegyiművek marónátron, sósav és egyéb fontos alapanyag termelését, a marónátron a timföldgyártás egyik kelléke, elsősorban erre a célra fordítják majd a megnövelt termelést, de jut belőle a viscosa műselyem gyártás fejlesztésére is, a több sósav a pvc-gyártáshoz és számtalan más vegyipari munkafolyamathoz kell, termelnek az új üzemekben folyékony klórt is, ez a növényvédőszergyártás jelentős növelését teszi lehetővé, készítenek továbbá nátriumhipokloritot, amelyet textilipari fehérítőanyagokhoz használnak, ezenkívül egyéb fontos szereket.

/mti/

bb 17. a dunántúlon megkezdődött a szarvasbőgés és a fogolyvadászat

vid ká/j/vi

1961. szeptember 7.

a vadászok számára szeptember az év legszebb és legizgalmasabb hónapja, ekkor kezdődik a szarvasbőgés, ekkor nyílik lehetőség legnagyobb erdei vadunk elejtésére, baranya után már a somogyi erdőkben is megszólaltak a szarvasbikák, mély hangjukától harsog legkedveltebb tartózkodási helyük, a somogyi ősláp, a kaszópusztai, a ropoli, a kardosfai, a berzencei és a zsitvapusztai erdészet területén ebben az évben 20 golyóérett nagyvadat lehetnek majd ki, közöttük több, 12 agancsot viselő bikát is.

győr-sopron megyében megkezdődött a régvárt fogolyvadászat, a megye 26 vadásztársaságának 970 tagja az ősszel 5000 foglyot ejt el, tízezret pedig élve fognak be, a tervszerű vadgazdálkodást jelzi, hogy a korábbi években erősen megcsappant fogolyállomány győr megye erdősegeiben, mezőin ma már ismét eléri a 140.000-et.

/mti/

10.25

1030 N. r. elh

- 10 -

bb 19. ujításokkal is gyorsítják a legkorszerűbb diósgyőri martin-kemence építését

vid te vm ki

1961. szeptember 7.

a lenin kohászati művek martin-üzemében júniusban fogtak hozzá a legrégebb, csaknem ötvenéves, elavult olvasztóberendezés, a 8-as számú kemence átépítéséhez, tervezők és építők kezdetül arra törekedtek, hogy a réginél jóval nagyobb teljesítményű, kilencven tonna befogadóképességű olvasztó - amely egyúttal a diósgyőri martin-üzem legkorszerűbb kemencéje lesz - mielőbb üzemelhessen, s ezáltal több acél jusson a feldolgozóüzemek növekvő szükségletének kielégítésére, az építésben résztvevők dolgozók értékes javaslatokkal, ujításokkal igyekeznek a fontos feladatot mielőbb megvalósítani, az alapozási munkákat végző borsodi mélyépítő vállalat munkacsoportja például a kemence öntőgödrenék betonozásánál alkalmazott igen hasznos eljárást, a betonozást ugyanis nem a szokásos módon, a helyszínen végezték el, hanem az öntőgödör betontestét előre gyártották, s a 125 tonna súlyú betonelemet - két öntődaru segítségével - egyszerre emelték a helyére, így ez a munka 10-12 nap helyett csupán másfél napig tartott, modra géza martin-üzemi gépésztechnikus javaslatára a régi kemence felső vasszerkezeti részének felhasználásával is 3-4 napi időnyereséghez jutottak.

a dolgozók szorgalmas munkája nyomán az új kemencét előreláthatólag már szeptember első felében üzembehelyezhetik, úgy számítják, hogy az új kemencében a réginél mintegy 25 százalékkal, naponta 50-70 tonnával olvasztanak majd több acélt, így az új olvasztó jelentős segítséget nyújt a hengerművek, feldolgozóüzemek jobb acéllátásához./mti/

bb 19. már a harmadik országgal ismerkednek a kövágóörsi termelőszövetkezet tagjai

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 7.

veszprém megye egyik legjobb termelőszövetkezetének, a kövágóörsi béke tsz-nek tagjai ebben az évben már a harmadik országban is ismerkednek, tavasszal a szövetkezet brigádvezetői és szakemberei a szovjetunióban jártak, ahol behatóan tanulmányozták a kolhozok munkamódszereit, 45 fiatal nemrég Lengyelországban tett látogatást, ahol megismerkedtek a nagyobb városok idegenforgalmi nevezetességeivel, és hosszabb időt töltöttek a tengerparton, az utazás és a nyaralás költségeinek felét a szövetkezet fizette szociális és kulturális alapjából, most a nagy nyári munkák befejeztével újabb külföldi utazásra készülnek a kövágóörsiek, szeptemberben 35-en látogatnak cseh-szlovákiába, ahol termelőszövetkezeteket is felkeresnek, az utazási költségeket a termelőszövetkezet fedezi./mti/

10.30

- 11 -

1002

200

bb 23. Üdülők épülnek a debreceni nagyerdőben

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

a debreceni nagyerdőben, a gyógyfürdő közelében a városi tanács üdülők építésére jelölt ki területet. már készülnek a tervek különböző üdülők építésére. elsők a lenin kohászati művek üdülőjéhez látnak hozzá. még az ősszel megkezdik a hajdu-bihar megyei termelőségvetkezeti tagok önszervező és biztosítási csoportja üdülőjének építését is. az új üdülőket a gyógyvíz meleg energiájával fűtik, s így télen-nyáron alkalmasak lesznek a pihenésre./mti/

bb 25. román-nyelvű ismeretterjesztő előadások békés megyében

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

a tit békés megyei szervezete a magyarországi románok demokratikus szövetségével közösen románnyelvű ismeretterjesztő előadásokat rendez ősszel és télen a román lakta vidékeken, többek között kétegyháza, méhkerék, pusztacottlák, elek, nagykamárson, községenként általában 8-10 előadást tartanak irodalomról és művészetéről, filozófiai, csillagászati, közgazdasági és mezőgazdasági témákról. a nemzetiséglakta községekben levetítik a román földmunkásmozgalom történetéről szóló román dokumentum filmet is./mti/

bb 26. a nőtanácsok 200 szakkört terveznek szabolcs-szatmár megyében

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

a szabolcs-szatmár megyei nőtanácsok tervei szerint a téli hónapokban mintegy 200 különböző szakkör működik a megyében, az asszonyok, lányok ismereteinek bővítésére. ezenkívül 50 nagyobb termelőségvetkezeti községben nyílik nők akadémiaja. legtöbb helyen meghirdetik a szülők iskoláját is. a járási székhelyeken többször tartanak nevelési ankétot. a nőtanácsok felhívják az asszonyok figyelmét, hogy minél többen végezzék el az általános iskola nyolc osztályát, illetve a középiskolát és a technikumot./mti/

bb 27. megjelent a piacon a hordós savanyukáposzta és az őszi saláta

1 n.j/ j vm so

1961. szeptember 7.

a nagyvásártelepre csütörtökön reggel 149 vagon és 124 tehérgépkocsi áru érkezett.
/folyt.köv./

10.44

- 12 -

/bb 27. megjelent a.....1.folyt./vm

a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 47 vagon burgonya, 13 vagon vöröshagyma, 6 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 5 vagon paradicsom, 20 vagon zöld-és fehérpaprika, 6 vagon alma, 6 vagon szilva, 4 szőlő, 4 vagon vegyes gyümölcs, 22 vagon görög-dinnye, 5 vagon őszibarack, 1 vagon citrom, 6 vagon tojás és 3 vagon vágottbaromfi.

az állami élelmiszerboltok csütörtökön megkezdtek a hordós savanyukáposzta és az őszi saláta árusítását, a savanyukáposztát kilónként 4.10-4.50 forintért, az őszi salátát pedig fejenként 1.40 forintért árusították. a tisztított karfiol árát újból mérsékeltek, kilónként 2.80-3.60 forintért hozták forgalomba./mti/

bb 28. japán szövetségesei vezetői látogatása hazánkban

k j vm so

1961. szeptember 7.

dr. tatár kiss lajos, a szövetség elnöke csütörtökön a szövetség székházában fogadta y.kumahara és s.oshima japán szövetségesei vezetőket, akik a szövetség vendégeként a magyar szövetségesei mozgalom tanulmányozása céljából néhány napot hazánkban töltenek./mti/

bb. 29. a magyar-román államközi tárgyalások záróülése

t/zs/h1/j/rj li

1961. szeptember 7.

csütörtökön reggel az elnöki tanács ülésében tartották a magyar-román államközi tárgyalások záróülését.

a megbeszéléseken a román népköztársaság részéről részt vett gheorghe gheorghiu-dej, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, a román népköztársaság államtanácsának elnöke, a küldöttség vezetője, ion gheorghe maurer, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke, emil bodnarus, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, mogyoros sárdor, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, alexandru birladeanu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, corneliu manescu, külügyminiszter, mihaile rosianu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a román népköztársaság budapesti nagykövete.

magyar részről résztvett a tanácskozáson dobi istván, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, államminiszter, az mszmp központi bizottságának első titkára, dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal és kállai gyula, a minisztertanács első elnökhelyettesei, kiss károly, az elnöki tanács elnökhelyettese, nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. sik endre külügyminiszter, németi béla, a magyar népköztársaság bukaresti nagykövete./mti/

11.40

bb 23. üdülők épülnek a debreceni nagyerdőben

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

a debreceni nagyerdőben, a gyógyfürdő közelében a városi tanács üdülők építésére jelölt ki területet, már készülnek a tervek különböző üdülők építésére, elsők a lenin kohászati művek üdülőjéhez látnak hozzá, még az ősszel megkezdik a hajdu-bihar megyei termelőségvetkezeti tagok önszervező és biztosítási csoportja üdülőjének építését is, az új üdülőket a gyógyvíz meleg energiájával fűtik, s így télen-nyáron alkalmasak lesznek a pihenésre./mti/

bb 25. román-nyelvű ismeretterjesztő előadások békés megyében

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

a tit békés megyei szervezete a magyarországi románok demokratikus szövetségével közösen románnyelvű ismeretterjesztő előadásokat rendez ősszel és télen a román lakta vidékeken, többek között kétegyháza, méhkerék, pusztatlakán, eleken, nagykamarason, községenként általában 8-10 előadást tartanak irodalomról és művészetéről, filozófiai, csillagászati, közgazdasági és mezőgazdasági témákról, a nemzetiséglakta községekben levetítik a román földmunkásmozgalom történetéről szóló román dokumentum filmet is./mti/

bb 26. a nőtanácsok 200 szakkört terveznek szabolcs-szatmár megyében

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

a szabolcs-szatmár megyei nőtanácsok tervei szerint a téli hónapokban mintegy 200 különböző szakkör működik a megyében, az asszonyok, lányok ismereteinek bővítésére, ezenkívül 50 nagyobb termelőségvetkezeti községben nyílik nők akadémiaja, legtöbb helyen meghirdetik a szülők iskoláját is, a járási székhelyeken többször tartanak nevelési ankétot, a nőtanácsok felhívják az asszonyok figyelmét, hogy minél többen végezzék el az általános iskola nyolc osztályát, illetve a középiskolát és a technikumot./mti/

bb 27. megjelent a piacon a hordós savanyukáposzta és az őszi saláta

1 n. j/ j vm so

1961. szeptember 7.

a nagyvásártelepre csütörtökön reggel 149 vagon és 124 tehérgépkocsi áru érkezett.
/folyt. köv./

10.44

- 12 -

/bb 27. megjelent a.....1.folyt./vm

a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 47 vagon burgonya, 13 vagon vöröshagyma, 6 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 5 vagon paradicsom, 20 vagon zöld-és fehérpaprika, 6 vagon alma, 6 vagon szilva, 4 szőlő, 4 vagon vegyes gyümölcs, 22 vagon görög-dinnye, 5 vagon őszibarack, 1 vagon citrom, 6 vagon tojás és 3 vagon vágottbaromfi.

az állami élelmiszerboltok csütörtökön megkezdtek a hordós savanyukáposzta és az őszi saláta árusítását, a savanyukáposztát kilónként 4.10-4.50 forintért, az őszi salátát pedig fejenként 1.40 forintért árusították, a tisztított karfiol árát újból mérsékeltek, kilónként 2.80-3.60 forintért hozták forgalomba./mti/

bb 28. japán szövetség vezetői látogatása hazánkban

k j vm so

1961. szeptember 7.

dr. tatár kiss lajos, a szövetség elnöke csütörtökön a szövetség székházában fogadta y. kumahara és s. oshima japán szövetség vezetőket, akik a szövetség vendégeként a magyar szövetség mozgalom tanulmányozása céljából néhány napot hazánkban töltenek./mti/

bb. 29. a magyar-román államközi tárgyalások záróülése

t/zs/hl/j/rj li

1961. szeptember 7.

csütörtökön reggel az elnöki tanács üléstermében tartották a magyar-román államközi tárgyalások záróülését.

a megbeszéléseken a román népköztársaság részéről részt vett gheorghe gheorghiu-dej, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, a román népköztársaság államtanácsának elnöke, a küldöttség vezetője, ion gheorghe maurer, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke, emil bodnarus, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, mogyoros sándor, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, alexandru birladeanu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, corneliu manescu, külügyminiszter, mihaile rosianu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a román népköztársaság budapesti nagykövete.

magyar részről résztvett a tanácskozáson dobi istván, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, államminiszter, az mszmp központi bizottságának első titkára, dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal és kállai gyula, a minisztertanács első elnökhelyettesei, kiss károly, az elnöki tanács elnökhelyettese, nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. sik endre külügyminiszter, németi béla, a magyar népköztársaság budapesti nagykövete./mti/

11.40

bb 30. az egyezmény aláírása a parlamentben

t hi/zs vm li

1961. szeptember 7.

a magyar-román államközi tárgyalások zárótanácskozásai után a parlament munkácsy-termében ünnepélyesen aláírták az államközi tárgyalásokon született megállapodásokat.

a magyar-román kulturális egyezményt dr. sik endre, a magyar népköztársaság külügyminisztere és corneliu manescu, a román népköztársaság külügyminisztere, az atomenergia békés felhasználásáról szóló egyezményt ugyancsak dr. sik endre és corneliu manescu:

a két ország gazdasági együttműködéséről szóló jegyzőkönyvet apró antal, a magyar népköztársaság minisztertanácsának első elnökhelyettese és alexandru birladeanu, a román népköztársaság minisztertanácsának elnökhelyettese;

a tanácskozásokról kiadandó közleményt kádár jános államminiszter, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és gheorghe gheorghiu-dej, a román népköztársaság államtanácsának elnöke, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára írta alá.

az okmányok aláírásakor jelen voltak a magyar és a román delegáció tagjai, a tárgyalásokon résztvett szakértők, továbbá az mszmp központi bizottságának, az elnöki tanácsnak és a forradalmi munkás-paraszt kormánynak több tagja, a magyar politikai és gazdasági élet több más vezető személyisége. /mti/

bb 31. elutazott budapestről a román párt-és kormányküldöttség

t bc/gg vm

1961. szeptember 7.

csütörtökön délelőtti kevéssel 10 óra után elutazott budapestről a román munkáspárt központi bizottságának és a román népköztársaság kormányának küldöttsége, amely a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány meghívására látogatott hazánkba. a román párt-és kormányküldöttség látogatásával viszonzta a magyar párt-és kormányküldöttségnek a román népköztársaságban 1958-ban tett látogatását.

a román párt-és kormányküldöttséget magyarországi látogatásán gheorghe gheorghiu-dej, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, a román népköztársaság államtanácsának elnöke vezette. a küldöttség tagjai voltak: ion gheorghe maurer, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a román népköztársaság minisztertanácsának elnöke, emil bodnarus, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, mogyorós sándor, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, alexandru birladeanu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, corneliu manescu külügyminiszter és mihail rosianu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a román népköztársaság budapesti nagykövete. /folyt.köv./

II.50

11.5. 12.06

-14-

bb. 31. elutazott budapestről.....1. folyt. rj.

a nyugati pályaudvar előtti téren több ezer fővárosi dolgozó gyűlt össze a román párt- és kormányküldöttség bucsuztatására. a teret, ahol diszörség sorakozott fel a bucsuztatásra, román, magyar és vörösb zászlók díszítették.

a román párt- és kormányküldöttség bucsuztatására a pályaudvaron megjelent dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal, biszku béla, fehér lajos, focs jeno, kállai gyula, kiss károly, marosán györgy, nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, gáspár sándor, komócsin zoltán, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának póttagjai, rappai gyula és sándor józsef, orbán lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezetői, orosz nándor, a párttörténeti intézet igazgatója, brutyó jános, a szót főtthkára, kiss dezső, kelen béla és csikesz józsefné, a budapesti pártbizottság titkárai, az mszmp központi bizottságának több tagja, benke valéria, csergő jános, czinege lajos, dr. doleschall frigyos, incze jeno, kisházi ödön, kovács imre, kossa istván, losonczi pál, nagy józsefné, nyers rezső, dr. sik endre, tausz jános, dr. trautmänn rezső miniszterek, vass istvánné, az országgyűlés alelnöke, dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtthkára, dr. jahner-bakos mihály a legfelső bíróság elnöke, dr. pesta lászló, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet sok más vezető személyisége.

jelen voltak a bucsuztatásnál a budapesti román nagykövetség és a román kolónia tagjai, ott volt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

a téren összegyűlt dolgozók nagy lelkesedéssel, zászlókat lengetve köszöntötték a román párt- és kormányküldöttséget. a diszörség parancsnoka jelentést tett gheorghe gheorghiu-dejnek, majd felcsendültek a magyar és a román himnusz hangjai és közben 12 ágyú 21 ösztüze bucsuztatta a román államfőt. gheorghe gheorghiu-dej dobi istván és kádár jános társaságában ellépett a diszörség előtt és üdvözölte az egészéget. ezután utörök bucsuztatták kedves vendégeinket, majd gheorghe gheorghiu-dej bucsubeszédet mondott.

kedves elvtársak, barátaink!
most, hogy befejeződött a magyar népköztársaságban tett látogatásunk, még egyszer köszönetet mondunk a magyar párt- és államvezetőknek, a magyar dolgozóknak azért a szívélyességért és barátságért, amellyel bennünket mindenütt fogadtak. látogatásunk újabb erőteljes megnyilvánulása volt annak a testvéri szövetségnek és együttműködésnek, amely et a néphatalom teremtett meg románia és magyarország között.
/folyt.köv./

12.-

12.06 12.06

- 15 -

/bb 31. elutazott budapestről....2. folyt./rj

megbeszéléseink a magyar szocialista munkáspárt és a magyar kormány képviselőivel gyümölcsözőek voltak. a ma reggel aláírt közös közlemény és a megkötött egyezmények következetesen szélesítik, tovább erősítik a magyar-román együttműködést mindkét nép javára.

elvtársak! dolgozzunk tovább szívvel-lélekkel országaink népgazdaságának fejlesztéséért, a nép anyagi-és kulturális színvonalának állandó emeléséért. minél erősebbek vagyunk, eredményeink, fejlődésünk annál inkább hozzájárul a szocialista tábor országainak erősítéséhez; hozzájárul a béke ügyének diadalához, amely valamennyi nép számára szent ügy.

virágozzék és fejlődjék a magyar népköztársaság a szocializmus ragyogó útján. éljen a hős magyar munkásosztály, a magyar parasztság és értelmiség, a magyar dolgozó nép kipurított vezetője, a magyar szocialista munkáspárt, annak központi bizottsága, élén kádár jános elvtárrsal./nagy taps./ éljen a román-magyar barátság, e szavakat magyarul mondta gheorghie gheorghiu-dej. szavait hosszantartó, ütemes taps fogadta./harcoljunk a népek közötti barátságért és megértésért, az egész világ békéjéért/nagy taps/. viszontlátásra drága elvtársak! gheorghie gheorghiu-dej szavait hosszantartó, lelkes taps fogadta, a megjelentek éltették a román párt-és kormányküldöttség vezetőjét és a magyar-román barátságot./

ezután kádár jános bucsuzott népünk szeretett vendégeitől.

kedves gheorghiu-dej elvtárs!
kedves maurer elvtárs!
kedves elvtársak!
drága vendégeink!

elérkezett a bucsu pillanata. kedves vendégeink, drága barátaink, a román párt és kormányküldöttség tagjai elutaznak hazánkba. visszaszólítja őket a felelősségteljes munka, amelyet a párt és az állam fontos posztjain végeznek népük boldogulására. színtén sajnáljuk, hogy látogatásuk véget ért; önök hazánkban mindig szívesen látott vendégek.

elvtársak! úgy vélem e rövid idő alatt is meggyőződhetek arról, az igaz barátságról, amely népünket a testvéri román néphez közi. az ország népe - amint azt önök tapasztalhatták - tisztelettel és nagy szeretettel fogadta önöket.

a román párt-és kormányküldöttség magyarországi látogatása népeink barátságának fényes bizonyítéka volt és jelentősen hozzájárult kapcsolataink és együttműködésünk további szélesítéséhez.

ezt szolgálták a két országot érintő kérdésekről, valamint a nemzetközi helyzetéről folytatott tárgyalások is.

/folyt.köv./

12.05
12.10
Leli

bb. 31. / elutazott budapestről.....3. folyt./rj

teljes egyetértésben állapodtunk meg abban, hogy mindkét nép jólétének és kulturájának további emeléséért minden téren kölcsönösen tovább szélesítjük együttműködésünket. ez a magyar nép és a román nép számára egyaránt előnyös, mindannyiunk érdekeit szolgálja.

megállapodásaink a két ország távlati gazdasági terveinek egyeztetésére, az atomenergia békés célokra való felhasználása terén történő együttműködésre, új kulturális egyezményünk és más kérdésekben megmutatkozó egyetértésünk igen hasznosak, tovább erősítik szoros együttműködésünket, kapcsolatainkat.

a tárgyalásaink alkalmával megvitatott nemzetközi kérdések tekintetében is megmutatkozott a teljes nézetazonosság. a két párt és a két ország kormánya teljesen egyetért abban, hogy a béke megőrzéséért és megszilárdításáért folyó harcban elsődleges fontosságú az általános és teljes leszerelés megvalósítása.

népeink érdekei és az egyetemes béke szempontjából egyaránt halaszthatatlanul szükségesnek tartjuk még ez évben a német békeszerződés megkötését./nagy taps/

e kérdésben is, mint mindenkor, a vitás nemzetközi kérdések tárgyalások útján való megoldásának hívei vagyunk, ugyanakkor elkövetkezett népeink szocialista vívmányainak, életbevágó érdekeinek védelmében.

egységünk a szovjetunióval, a szocialista tábor valamennyi országával jövőnk sikereink biztos záloga. éppen ezért szilárd meggyőződésünk, hogy a legyőzhetetlen szocialista tábornak a békéért és a nemzetközi biztonságért vívott állhatatos küzdelmét siker fogja koronázni./taps/

kedves elvtársak, drága vendégeink!

most önök visszatérnek hazájukba. kérjük, vigyék magukkal népünk üdvözlését és legjobb kívánságait a román munkáspártnak, a román népköztársaság valamennyi dolgozójának, a testvéri román népnek./nagy taps/

szívből kívánunk további sikereket a román népköztársaság dolgozóinak hazájuk szocialista építéséért folytatott munkájukhoz, a békéért vívott harcukhoz./nagy taps/

/folyt.köv./

12.10

- 17 -

12.10
Leli

bb. 31. / elutazott budapestről.....4. folyt./rj

éljen, erősödjön, viruljon örökké a szocializmust építő két testvérnép barátsága, a magyar-román barátságot /hosszantartó nagy taps/

a viszontlátásra drága elvtársak, barátaink! /hosszantartó nagy taps/

a dolgozók lelkes ünneplése közben gheorghe gheorghiu-dej és kádár jános hosszan, melegen kezetszorított, majd a gheorghe gheorghiu-dej és a román párt- és kormányküldöttség tagjai budapest népétől búcsúztak. a pályaudvar előtt felsorakozott sokezer dolgozó forró szeretettel köszöntötte a testvéri román nép képviselőit. gheorghe gheorghiu-dej szívélyesen üdvözölte a dolgozókat, többekkel kezetszorított. zúgott az éljen és a taps. budapest népe forró szeretettel búcsúzott drága vendégeitől, akiket ezután dobi istván, kádár jános, dr. münnich ferenc, dr. sik endre, a különvonatig kísért. ott megegyeszer szívélyesen búcsúvtettek a román államférfitól. gheorghe gheorghiu-dej és a küldöttség tagjai ezután felszálltak a különvonatra. vendégeinket a határig kíserte kiss károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, az elnöki tanács elnökhelyettese, kristóf istván, az elnöki tanács titkára, hollai imre, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője és puja frigyos külügyminiszterhelyettes. a román párt- és kormányküldöttséggel együtt tért vissza a román fővárosba némety béla, a magyar népköztársaság bukaresti nagykövete.

a vonat a rákóczi induló hangjai mellett gördült ki a nyugati pályaudvarról./mti/

12.20
12.23

2. rész

bb 32. utban bukarest felé átutazott szolnokon a román párt-és kormányküldöttség

vt/tm vm l1

1961.szeptember 7.

a baráti látogatáson hazánkban járt román párt-és kormányküldöttség különvonata - utban bukarest felé - csütörtökön délbén fél egy előtt érkezett szolnokra. a román és magyar nemzetiszínű zászlókkal és üdvözlő feliratokkal díszített állomáson nagyszámu dolgozó fogadta a vendégeket. a delegáció fogadtatásánál jelen volt csáki istván, a szolnok megyei pártbizottság első titkára, oláh györgy, a szolnok megyei tanács vb elnöke, sipos károly, a szolnoki városi pártbizottság titkára, kapás rezső, a városi tanács vb elnöke, s a megye és a város vezetői közül még számosan.

a hazánkba távozó vendégek leszálltak a vonatról és néhány percet időztek a szolnoki pályaudvaron. gheorghe gheorghiu dej és a küldöttség tagjai, valamint a kíséretükben levő magyar államférfiak elbeszélgettek az állomáson megjelent dolgozókkal, akik most is, akár csak az érkezéskor, nagy szeretettel vették körül a testvéri román nép vezetőit, s virágcsokrokat nyújtottak át nekik.

a megye és a város dolgozói nevében csáki istván búcsúzott a delegációtól./mti/

12.40

bb 33. időjárásjelentés

gg vm

1961.szeptember 7.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 7-én, csütörtökön 13 órakor:

a hőmérséklet csökken

európa legnagyobb részén hűvös, esős, szeles, zivataros idő uralkodik. kevésbé felhős, eső nélküli idő csak a szovjetunió európai területének középső részén, továbbá dél- Európában és hazánk egy részében van. szerdán a hőmérséklet legmagasabb értéke dél- Európában és közép- európa egy részén még sok helyen elérte a 30 fokot, ezzel szemben európa többi részén többnyire még a 20 fokot sem érte el. brüsszelben például egész nap nem emelkedett a hőmérséklet, moszkvában pedig 13 fok fölé. hazánkban szerdán felhőátvonulások voltak, több helyen esett az eső, de a csapadékmenyiség az 5 millimétert csak a duna-tisza közének és a tiszántulnak déli részén haladta meg. szegeden 5, makón 6, bácsalmáson 7 milliméter esőt mértek. néhány helyen zivatar is volt. a nap általában 6-10, de a dunántúli délnyugati részén csak 3-4 órán keresztül sütött. napközben a hőmérséklet a pécs-budapest vonaltól nyugatra 25-29, ettől keletre 29-32 fokig emelkedett. hajnalban a levegő lehülésében elég nagy eltérések mutatkoztak. voltak helyek, ahol 10, máshol azonban csak 18 fokig hűlt le a levegő.

/folyt.köv./

- 19 -

14.20
14.30

/bb 33. időjárásjelentés.....1. folyt./vm

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 23.4 fok volt, a sokévi átlagnál 5.2 fokkal magasabb. csütörtökön 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 757 milliméter, gyengén süllyedő irányzat. a balaton vízének hőmérséklete síófokon 22 fok.

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, több helyen záporosó, zivatar. mérsékelt, időnként élénk nyugati, északnyugati szél. a hőmérséklet csökken. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken keleten 23-26, nyugaton 19-22 fok között.

a duna vizállása budapestnél csütörtökön délelőtt 11 órakor 208 centiméter./mti/

- . -

bb 35. nemzetközi matematikai kollokvium balatonvilágoson

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

balatonvilágoson csütörtökön megkezdődött a magyar tudományos akadémia matematikai és fizikai tudományok osztálya és a bolyai jános matematikai társulat háromnapos nemzetközi matematikai kollokviuma. a differenciál-, integrál- és függvényegyenletek elméletével foglalkozó kollokviumon elsősorban a magyar matematikusok nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő eredményeiket vitatják meg. a nagyjelentőségű tudományos tanácskozáson hat ország neves matematikusai is résztvesznek./mti/

- . -

bb 34. négy megye vezető könyvtárosainak értekezlete fonyódon

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 7.

zala, baranya, tolna és somogy megye járási és megyei könyvtárosainak háromnapos értekezlete kezdődött csütörtökön fonyódon. megbeszéljük a könyvtárak tanácsai kezelésbeadásának tapasztalatait és a járási könyvtárak vezető, irányító szerepét./mti/

- . -

bb 36. az ENSZ európai gazdasági bizottságának

gg vm vg

1961. szeptember 7.

kereskedelemfejlesztő szakbizottsága szeptember 11-én kezdődő ülésére nyerges jános, a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezető helyettese vezetésével magyar delegáció utazott genfba./mti/

14.45

- 20 -

bb 41. elutazott hazánkból a román párt- és kormányküldöttség - ünnepélyes búcsuztatás a lökösházi határállomáson

t ms/hné/m/li

1961. szeptember 7.

a román párt- és kormányküldöttség csütörtökön délután hagyta el hazánk területét.

a testvéri román nép képviselőit - a küldöttség vezetőjét, gheorghe gheorghiu-dej elvtársat, a román munkáspárt központi bizottságának első titkárát, a román népköztársaság államtanácsának elnökét és a küldöttség tagjait - ünnepélyesen búcsuztatták a lökösházi határállomáson. a küldöttséget a határig kísérte kiss károly elvtárs, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, a népköztársaság elnöki tanácsának elnökhelyettese, krisztof istván, az elnöki tanács titkára, holalai imre, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, puja frigyos külügyminiszterhelyettes és radványi jános, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője. a határállomásig együtt utazott a küldöttséggel mihail rosianu, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, a román népköztársaság budapesti nagykövete.

a román, magyar és vörös zászlókkal díszített állomáson katonai diszszakasz és zenekar sorakozott fel. jelen volt klaukó mátyás, a békés megyei pártbizottság első titkára, arany tóth lajos, a békés megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke, a járási és községi pártbizottságok titkárai, a tanácsok végrehajtó bizottságának elnökei, más helyi vezetők és több száz dolgozó.

amikor a román párt- és kormányküldöttség különvonata befutott az állomásra, a zenekar a rákóczi-indulót játszotta, a diszszakasz parancsnoka jelentést tett gheorghe gheorghiu-dej elvtársnak, majd a román és a magyar himnusz után dej elvtárs kiss károly elvtárral együtt ellépett a diszszakasz előtt és gheorghe gheorghiu-dej üdvözölte az egységet.

a megyei és helyi vezetők köszöntötték ezután a román államférfiakat, akik szívélyesen elbeszélgettek a búcsuztatásukra megjelentekkel. az uttorók román nyelven köszöntötték a testvéri román nép képviselőit, akikről a magyar államférfiak búcsúvettek, majd gheorghe gheorghiu-dej és a küldöttség tagjai felálltak a különvonatra. a különvonat három órakor gördült ki a határállomásról, s folytatta útját bukarest felé.

/mti/

15.58

16.25

- . -

se

bb 39. a falusi ifjúság helyzetéről tárgyalt a szabolicsi képviselőcsoport

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 7.

az országgyűlési képviselők szabolicsz-atmár megyei csoportja csütörtökön a balkányi művelődési otthonban tartott ülést barczy gyula elnökletével. az ülésen többek között résztvett benkei andrás, az mszmp központi bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára.

alexandra lászló megyei főügyész tájékoztatta a képviselőket az állampolgári fegyelem és a társadalmi tulajdon védelmének helyzetéről, majd lipók andrás megyei kisz-titkár jelentése alapján a termelőszövetkezeti ifjúság helyzetéről tárgyaltak. a paraszti-ifjúság többsége ma már szocialista nagyüzemekben dolgozik. a termelőszövetkezetek munkájában az idén 32.000 fiatal vesz részt. körülbelül hatezren dolgoznak az állami gazdaságokban, erdőgazdaságokban és gépállomásokon. a fiatalok közül több mint ötezen kapcsolódtak be a termés hozam növelésére indított versenymozgalomba. kisz-megbízólevéllel 155-en tevékenykednek a szövetkezetek állattenyésztésében. a fiatalok minden területen, becsülettel megállják helyüket és azokból a szövetkezetekből, ahol rendszeresen fizetnek előleget - s egyre több ilyen van a megyében - nem kíváncsiak máshova.

ma már sok községben jól berendezett klubok várják munka után a fiatalokat. a szövetkezetek vezetői üdülésre, kirándulásra küldik őket, egyes helyeken pedig családalapításukat is segítik.

a kisz-szervezetek, a helyi tanácsok és a társadalmi szervezetek igyekeznek mielőbb megteremteni a gazdasági és a kulturális feltételeket ahhoz, hogy a fiatalok jól érezzék magukat a falun, megtalálják számításukat. ezeknek a feladatoknak megoldásához kérték a képviselők támogatását. /mti/

16.10
16.25

-22 -

bb 40. jól szervezeten készülnek az első közös vetésre a télen alakult termelőszövetkezetek

vid ö kz szb so

1961. szeptember 7.

az ország sok közös gazdaságában az idén vetik először közösen az ősziakat. az ilyen termelőszövetkezetekben mindenütt az a fő törekvés, hogy nagy, gépi művelésre, illetve betakarításra alkalmas táblákba kerüljön a mag. szinte általános jelenség, hogy a korábban az egyéni gazdaságokban használt vegyes és szokványminőségi vetőmagot, nemesített vetőmagra cserélik be a terményforgalmi vállalatok telepein.

igen nagy az érdeklődés a vetőmagcsere lehetőség iránt többek között zala megyében. itt a vetésterület kerekén 60 százalékára cserélnek fémzárolt, nemesített vetőmagot. ennek nagy részét azok a termelőszövetkezetek kapják, amelyek az idén vetnek első ízben közösen. szívesen cserélnék ezek a fiatal közös gazdaságok külföldi - olasz és szovjet - fajtákat is, mert hiszen mint az idei nyáron tapasztalták ezek holdankénti termésátlaga 17-29 mázsa között mozgott.

a táblásítást rögtön az aratás után, a tarlóhántással és a mélyszántással egyidőben, megkezdték. hozzávetőlegesen mintegy 100.000 egy-, fél- és negyedholdas parcellát vontak össze 25-30 holdas táblákba. a dombos zalai vidéken ugyanis ez a legmegfelelőbb táglanagyság a nagyüzemi műveléshez. a földrendezés már valamenynyel termelőszövetkezet határában befejeződött, s így az őszi kalászosokat az idén már az egy évvel ezelőtt alakult termelőszövetkezetek is nagy táblákba vetik.

békés megye egy évvel ezelőtt alakult termelőszövetkezeteiben ugyancsak befejeződött a földrendezés. ebben a megyében a fiatal termelőszövetkezetek kizárólagosan nemesített vetőmagot használnak. a cserére szánt szokványgabonát már be is szállították a terményforgalmi vállalat telepeire.

jól szervezeten, szorgalmas munkával készülnek a megye fiatal közös gazdaságai az első közös vetésre. a pusztaföldvári aranykalász termelőszövetkezet tagjai 700 hold őszi kalászosot vetnek az idén. a terület 90 százalékán már végeztek is a talajelőkészítéssel.

csongrád megye egy évvel ezelőtt alakult 29 közös gazdaságában most az ősziak vetése előtt alakítják ki a nagyüzemi táblákat. nagy körültekintéssel végzik ezt a munkát. a feladat nem könnyű. több szövetkezet határában rossz minőségű futóhomok-földek váltakoznak a jóminőségű talajokkal. arra törekszenek, hogy egy táblába azonos minőségű és összetételű - vagy homok, vagy kötött - talaj kerüljön, mert a homokot elsősorban gyümölcs- és szőlőtermeléssel hasznosítják, a kötöttebb földeken pedig gabonafélékét termelnek. /folyt.köv./

17.05

- 23 -

bb 40. /jól szervezeten... folyt./- szb

mintegy 18.000-20.000 kis parcellát vontak, illetve vannak össze 3.000 nagy táblába. a táblásítással egyidőben előkészítik a talajt az őszi alá, helyenként pedig megkezdték már a vetést is. ezekbe a földekbe most kerül először egységes, jóminőségű vetőmag. a kiskundorozsmai és a sándorfalvi gépállomás felkészült a fiatal termelőszövetkezetek munkájának megkönnyítésére: erő- és munkagépek jelentős részét a télen alakult termelőszövetkezetek földjein levő brigádszállásokra irányították.

borsod megyében együttesen 200.000 hold szántón, mintegy 100 fiatal termelőszövetkezet gazdálkodik. ezekben a közös gazdaságokban, amelyekben ugyancsak az idén vetik első ízben közösen az ősziakat, igen jó ütemben halad a talajelőkészítés. többhelyütt, mint például a szikszói, a szerencsi és a sátoraljaujhelyi járásban szeptember első napjaira a vetőszántásnak már a negyedét elvégezték. vetőmagcserére szinte valamennyi fiatal termelőszövetkezet bejelentette az igényét. csupán a magashozamu szovjet és olasz fajtákból 700 vagonnal cserélnek. a rozs, az őszi árpa és az őszi takarmánykeverék vetését többhelyütt megkezdték. az igríci kossuth termelőszövetkezetben a rozstól és a takarmánykeveréket már el is vetették, de jól haladnak a vetéssel a megye legészakibb részén levő cigándi közös gazdaságok is. a talajelőkészítésen jelenleg 1.700 - köztük négyszáznál több szövetkezeti erőgép dolgozik, jelentős részben kettős műszakban.

dunaföldvár, tolna megye egyik legnagyobb határu községe az elmúlt télen alakult termelőszövetkezeti községgé. az új szövetkezeteknek az idei nyáron még különösen sok nehézséggel kellett megküzdeniük, mert hiszen 1.400 holdnyi gabonájukat körülbelül 900 kisparcelláról kellett még betakarítani. az aratás megkezdése után azonban itt is nyomban megkezdték a földrendezést. az őszi vetések, bár a múlt évihez viszonyítva kétszeresére emelkedik a kenyérgabona vetésterülete, már nagy táblákba kerülnek. a vetés előkészítésén állandóan 8-10 traktor dolgozik a dunaföldvári határban, de mivel még háromezer hold vár szántásra a következő napokban a fogatós ekéket is igénybe veszik. /mti/

..-

bb 37. a magyar és a román újságírószövetség

sze szb sr

1961. szeptember 7.

bukarestben 1962. évre együttműködési megállapodást kötött. a megállapodás értelmében a két szövetség delegációi a jövő évben felkeresik egymás országát és elősegítik a közvetlen tapasztalatcserét; kölcsönösen hasznosítják az újságírók oktatásában szerzett tapasztalataikat. /mti/

17.20

17.42

..-

-24-

KE

bb. 42. a termelés központosításával, szakosításával belterjes irányban fejlesztik tovább bács-kiskun megye mezőgazdaságát - 45 000 hold új szőlőt, 30 000 hold új gyümölcsösöt telepítenek 5 év alatt, 10 000 holddal bővítik az zöldségtermő területeket

t/cs/j/rj so

161. szeptember 7.

a magyar sajtó házában csütörtökön dr. dallos ferenc, a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke tájékoztatta az újságírókat a megye mezőgazdaságának helyzetéről, a duna-tisza közének sajátos termelési viszonyairól, részletesen ismertette a nagyüzemi termelési mód kialakításával kapcsolatos fejlesztési terveket és az időszerű gyakorlati feladatokat. elmondotta, hogy bács-kiskun megye területén 700 000 hold a sovány homoktalaj, amely azonban szőlő, gyümölcs és zöldség termesztésére - kellő agrotechnika alkalmazásával - kiválóan alkalmas.

a megye mezőgazdasági termelésére jellemző, hogy a a rosszabb minőségű földeken az országos átlagnál sokkal magasabb termelési értéket érnek el a gazdaságok, ami elsősorban a kertészeti kultúrák nagyobbértékű hozamainak köszönhető. több olyan vidék van, ahol az egy holdra számított évi termelési érték több mint kétszerese az átlagosnak. a növénytermesztésből származó áruk az országban felvásárolt teljes mennyiségnek körülbelül 10 százalékát adják. ezen belül kiemelkedik a bor-felvásárlás: az országos mennyiségnek 40-45 százaléka minden évben bács-kiskun megyéből származik. kajsziarackból ebben az évben 2 000, meggyből 600 vagonnyit vásárolt fel az állami kereskedelem, a gyümölcs- és zöldségfélék-ből máris több mint 2000 vagonnal exportáltak.

a távlati fejlesztési tervekről szólva, az előadó hangsúlyozta, hogy a nagyüzemi mezőgazdálkodás alapjainak lerakása után most a gazdálkodás szerkezetének megváltoztatására is sor kerül. már az idén megkezdték az egyes termelési ágak összevonását és szakosítását. különös gondot fordítanak az anyagi ösztönzés fokozott bevezetésére és a termelés irányításának megjavítására.

a következő években a megye szakembereinek egyik legfontosabb feladata lesz a nagyüzemi szőlőtermesztés kialakítása, ezen belül az egyéb mezőgazdasági termesztésre nem, vagy alig alkalmas, sovány homokterületeken új szőlőtelepek létesítése. a második ötéves terv időszakában az előirányzat szerint 40 000 - 45 000 holdon telepítenek géppel jól művelhető, új szőlőt. ebből 30 000 hold jut a termelőszövetkezetekre, szakcsoportokra és 15 000 hold az állami gazdaságokra. a nagyarányú szőlőtelepítést indokolja, hogy a homoki szőlők telepítése több mint 50 százalékkal olcsóbb, mint a hegyvidéki szőlőké, amellet a hozama rendszerint nagyobb, a termelési költsége sokkal kisebb, és a minőség is kielégítő. /folyt.köv./

17.29

17.40

- 25 -

KE

bb 42. /a termelés központosításával.... 1. folyt./-m

jelenleg 20.000 holdon körülbelül 10 millió gyümölcsfa van a megyében. ebből 6 millió máris terem. a következő öt év alatt a tervek szerint 30.000 hold új gyümölcsöst telepítenek az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek. a telepítési kedvre jellemző, hogy a faiskolák az igényeket megközelítőleg sem tudják kielégíteni. az új telepítéseknel elsősorban a kajszit, a téli almafajtákat, továbbá az őszibarackot, a meggyet és a bogyósok közül különösen a szamócát részesítik előnyben. a megye több vidékén nagy arányokat öltött a törpe gyümölcsösök telepítése. a tapasztalatok szerint ugyanis a törpe gyümölcsösök már hároméves korukban termőre fordulnak, a hozamuk nagyobb, a termelési költség pedig jóval alacsonyabb, mint a közepes vagy magastörzsű gyümölcsösöké.

a jelenlegi 20.000 holdra néhány év alatt 30.000 holdra kívánják bővíteni a megye zöldségterületét. fő törekvésük, hogy a korai szántóföldi zöldségtermesztést fokozzák, a melegágyi gazdaságokat elsősorban a palántanevelésre állítják át. a melegágyi termőterületeket jelenlegi 100.000 négyzetméterről 400.000 négyzetméterre bővítik. az öntözési program keretében a csökutas rendszer elterjesztésére törekcsenek elsősorban. a jelenlegi 10.000-12.000 holdról 200.000 holdra kívánják fejleszteni az öntözött területeiket. a távlati fejlesztési tervben szerepel többek között, hogy a jelenleginek legalább kétszeresére növelik a megye erdőterületeit.

a tájékoztató előadás után dr. dallos ferenc az újságírók kérdéseire válaszolt. /mti/

bb 38. megjelent a társadalmi szemle kettős száma

k/m/sr

1961. szeptember 7.

a társadalmi szemle új számában a pártprogramok lenini útján címmel kálmán endre írt cikket a marxista-leninista pártprogramokról, az első lenini pártprogram fogalmazványtól a kommunizmus építésének programjáig. csendes béla a termelőszövetkezetek jövedelmezősége és az árarányok néhány problémájáról ír. hazánk népességi viszonyainak alakulása című cikkében huszár istván a népszámlálás adatainak fényében elemzi a társadalmunkban végbement hatalmas változásokat. az usa-mezőgazdaságában végbemenő monopolista fejlődés újabb jelenségeit tárgyalja sipos aladár.

a változások az elmaradott országok nyugati „segélyezésében,” című cikk szerzője avar jános, rényi péter társadalom és egyén mai tárgyú filmdrámáinkban címmel írt cikket az új számban. a legagresszívabb nyugatnémet monopolizmusok címmel pincési pál ad összefoglalót az einheit cikksorozatáról. a szovjetunióban folyó irodalomelméleti vitáról pedig nyíró lajos számol be.

a transzformátor és villamoskészülékgyár tapasztalatait szabó béla ismerteti, hogyan emelhetjük a munka termelékenységét üzemünkben címmel. ezenkívül bulgáriáról, vietnamról olvashatunk szemléket, továbbá könyvismertetések.

/mti/

17.35

17.35

bb 43. a sztálinvárosi kokszoelőműben verseny indul a szocialista üzem cím megszerzéséért

vid te-lm k1

1961. szeptember 7.

a szovjetunióból a napokban sztálinvárosban járt kommunista munkabrigádvezetőkkel folytatott beszélgetésen és tapasztalatcserén ott voltak a kokszoelőmű szocialista brigádvezetőinek képviselői is. üzemekbe visszatérve ismertették a kommunista brigádverseny több hasznos módszerét, köztük egész üzemek versenymozgalmát is. a dolgozók javaslatára csütörtökön a kokszoelőmű párt- szakszervezeti-, gazdasági- és kisz-vezetői tanácskozásra jöttek össze. megállapították, hogy a kokszoelőműben megvannak a feltételek annak, hogy a szocialista munkaverseny továbbfejlesztéseként megindítsák a szocialista üzem cím megszerzéséért a versenyt. a gyáregység 850 dolgozójából ugyanis, 48 brigád 778 taggal, vagyis az összdolgozók körülbelül 90 százaléka bekapcsolódott a szocialista munkaversenybe. ebben az egyetlen nagy gyáregységben már 13 brigád viseli a szocialista címet.

ezek alapján elhatározták, hogy a kokszoelőmű nyolc üzeme megindítja a versenyt. a feltételeket most állapítják meg. mint a felszólalók elmondották, ez a kezdeményezés továbbfejlesztése a szocialista brigádversenynek. a versenyt gondosan előkészítik. külön bizottságot küldtek ki, amely a szocialista munkabrigádok eredményeire építve, az üzemek sajátos körülményeit figyelembe véve állapítja meg a szocialista üzem címért induló verseny feltételeit, feladatait. ezeket a dolgozók széles körben megvitatják. a tervek szerint a félévi versenyidőszak végén az arra érdemes üzem bejáratára ünnepélyesen tüzik ki a kitüntető címet, a vöröshetűs szocialista üzem táblát. /mti/

bb 44. 11 vagon cukorrépa-mag kínába

vid so/j-lm so

1961. szeptember 7.

az exportra termelő bányai kertimág gazdaságban csütörtökön fejezték be a cukorrépa-mag tisztítását és fémzárolását. a jó csírázóképeségű, kiváló minőségű répamag holdanként több mint 10 mázsás átlagtermést adott, s az értékes magból 11 vagonnal szállítanak kínába. /mti/

18.08

18.10

- 27 -

bb 45. „a magyar mezőgazdaság nem térhet ki a szakosítás elől, - megkezdődtek a georgikon akadémiai napok

t ie/hné-Lm hk

1961. szeptember 7.

az európai kontinens első mezőgazdasági főiskolája, az 1797-ben alapított georgikon városában keszthelyen csütörtökön délelőtt megkezdődtek az ideai georgikon akadémiai napok. a tanácskozás megrendezésére a keszthelyi mezőgazdasági akadémia nagyhirű ülése emlékeztet és - a földművelésügyi minisztériummal, a medosz-szal, a tit-tel és a balatoni intéző bizottsággal karöltve - agrártudományunk fontos időszerű problémáinak széleskörű megvitatására teremt lehetőséget. a tanácskozás első napján az ország minden részéből mintegy 400 mezőgazdasági szakember vett részt, közöttük nagy számmal termelősövetkezeti vezetők. a magyar agrártudományok keszthelyi seregszemléjére számos külföldi vendég érkezett, bulgária, csehszlovákia, az ndk és a szovjetunió neves mezőgazdasági kutatói.

a georgikon akadémiai napokat, a keszthelyi hullám szálló nagytermében, petőházi gábor földművelésügyi miniszter-helyettes nyitotta meg.

- népgazdaságunk fellendítése, népünk életszínvonalának további emelése ma döntő mértékben attól függ, hogy milyen gyorsan tudjuk növelni a mezőgazdasági termelést a hazánk szántóterületének most már csaknem egészét felölelő szocialista nagyüzemekben. a termelősövetkezeti mozgalom győzelmével létrejött a korszerű gazdálkodás, a modern technika alkalmazásának, a fejlett termelési eljárások bevezetésének széleskörű lehetősége. a második öt éves terv során lényegesen növekszik a mezőgazdaságban használatos gépek száma, fokozódik a műtrágya- és növényvédőszer-gyártás, jelentős beruházások valósulnak meg. ezek az anyagi áldozatok azonban csak akkor szolgálhatják határozottan a termelés fejlesztését, ha a jól képzett szakemberek és a szövetkezeti parasztság szellemi és fizikai erőfeszítései társulnak az anyagi erővel.

ezt szolgálják az ideai georgikon akadémiai napok is, amelyeknek célja, hogy a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának szorosabbra fűzésével a mezőgazdasági tudományok művelőinek és a termelést irányító szakembereknek olyan fórumot biztosítsanak, ahol a nézetek véleményekre keretében tisztázódhatnak. különösen fontos ez olyan nagyjelentőségű kérdésnek - a termelősövetkezetek szakosításának - az eldöntésénél, amely hosszú időre meghatározza mezőgazdaságunk felemelkedésének irányát és ütemét.

petőházi gábor miniszterhelyettes megnyitója után dr. lázár vilmos, egyetemi tanár emlékezett meg a keszthelyi georgikon jelentőségéről, uttörő munkásságáról, majd dr. belák sándor, a keszthelyi mezőgazdasági akadémia igazgatója tartott előadást a termelősövetkezeti üzemek szakosításának lehetőségeiről és feladatairól.

/folyt.köv./

18.21

18.40

- 28 -

bb 45. / a magyar mezőgazdaság... 1. folyt./- szb

- a mezőgazdaság jelenkori fejlődésében - kezdte előadást - mélyreható és hatalmas arányú átalakulás megy végbe. ez a változás elsősorban azért szükségszerű, mert amíg ipari vonatkozásban hatalmas fejlődés következett be, addig a mezőgazdasági termelés világviszonylatban elmaradt. a mezőgazdasági termelés további fejlődése csak teljesen új keretek között, új szervezeti formákkal, új termelési módszerekkel valósítható meg. ilyen új keretet, új szervezeti formát jelent a világméretben is állandóan gyorsuló ütemű és arányaiban növekvő koncentráció és specializáció.

a szocialista átszervezés befejezése nálunk is szükségessé teszi és sürgeti a tájtermelés és a szakosítás gyakorlati megvalósítását, vagy legalább is az ilyen irányú teendők fokozott felmérését és figyelembevételét.

az előadó ezután részletesen ismertette a kolhozok, illetve termelősövetkezetek összevonásának és specializálásának tapasztalatait a szocialista országokban, s megemlítette, hogy a mezőgazdasági üzemek szakosítása a kapitalista államokban is időszerű kérdés. ezután a hazai tapasztalatokkal foglalkozott.

- az új gazdálkodási rendszer kérdésének hazai szervezésében és megvalósításában a legtöbbet eddig állami gazdaságaink tették. ezek a gazdaságok maguk jöttek rá, hogy az eddigi rendszerrel nem tudnak további eredményeket elérni. tevékenységüket érdekes és a szocialista államokban is szinte egyedül álló, nagyméretű kísérletnek lehet tekinteni. 1952-ben még több mint 500 állami gazdaság volt, ezek száma - annak ellenére, hogy összterületük némileg emelkedett - az idén 220-ra csökkent. nagyobb termelő egységeket hoztak létre azért, hogy megvalósíthassák az üzemeken belüli szakosítást, s kísérletképpen foglalkoznak a nagyobb felkészültségű igénylő ágazati üzemszervezet vizsgálatával is.

- az állami gazdaságok kezdeményezését, az új gazdálkodási rendszer bevezetésének elveit a gazdaságilag és politikailag megerősödött termelősövetkezetek jó része is magáévá tette. országos méretekben azonban a termelősövetkezetek szakosítása nem követheti egyszerűen az állami gazdaságokban kiatakult utat. a termelősövetkezetek szakosítását hosszabb és állandóan fejlődő folyamatnak kell tekinteni.

- a mezőgazdasági termelés szakosításában most az üzemeken belüli specializálás a közvetlen feladat. ennek viszont több előfeltétele van - például a megfelelő üzemméret, az állószerkezetek bizonyos mennyisége, a megfelelő szakmai vezetés, stb. - s ezek csak fokozatosan biztosíthatók. ezért egyelőre már az is nagy lépést jelent előre, ha a termelési és üzemi szervezetet egyszerűsíti, ezen a téren a szövetkezeti gazdaságoknak igen sok a tennivalójuk. a termelősövetkezetek többségében ma még 20-30-féle növényt is termesztenek, pedig a túlságosan elaprózott növénytermesztés a jövedelmezőség rovására megy. az állami gazdaságoknak egy széleskörű felmérése például kimutatta, hogy azokban a gazdaságokban, ahol több mint 30-féle növényt termesztettek, holdanként 200 forint volt a jövedelem, ott viszont, ahol 10-nél kevesebb növényt foglalkoznak egy-egy hold 2000 forint felett jövedelmezett.

/folyt.köv./

18.30 18.45

- 29 -

bb 45. /a magyar mezőgazdaság... 2. folyt./- szb

- nagy szerepe van a mezőgazdasági termelés szakosításában az egyes területek, az egyes üzemek közötti kooperációnak, az utóbbinak megvalósulása a vállalkozás, ha nagyméretű üzemek, létrehozásának, vagyis a kisebb szervezetek egyesítésének gazdasági és politikai feltételei még hiányoznak, akkor a szervezeti vállalkozások szervezésének útját kell választani, mert ez a szakosításnak olyan módja, amely a legkülönbözőbb gazdasági és termelési feladatok megoldásában érvényesül.

- gyakran hangoztatott kérdés, hogy a szakosítás problémájának szervezése nem zavarja-e a közös úton most induló gazdaságok munkáját, s hogy az esetleges szerkezetváltoztatás nem eredményezi-e majd a termelés túlságos egyoldalúságát és az ártermelés átmeneti csökkenését. az aggodalom bizonyos mértékig indokolt, de a magyar mezőgazdaság már nem térhet ki a szakosítás elől. a lehetőségek az egyes gazdaságokban más-más módon, de valamilyen formában feltétlenül jelentkeznek. ezért arra van szükség, hogy a specializálás megvalósításának módját alaposan megvitassuk, s a hibák megelőzésére a termelőszervezetek útmutatást kapjanak. csak így lehet elejét venni az olyan elaprózott beruházásoknak is, amelyek nem számolnak a fejlődéssel, s így rövidesen feleslegessé, kihasználhatatlanná válnak.

dr. belák sándor ismertette a keszthelyi mezőgazdasági akadémián készült szakosítási tervjavaslatot, amely a keszthelyi járás egyik körzete öt község számára adja meg a specializálást és a szervezeti együttműködés irányát és módját.

a termelőszervezeti üzemek szakosításáról szóló előadás vitájára pénteken délelőtt kerül sor.

x x x

a georgikon akadémiai napok alkalmából csütörtökön délután a keszthelyi balatoni muzeumban országos mezőgazdasági fényképképzőállítás nyílt. /mti/

.-

bb 46. időjárásjelentés

tm szb hk

1961. szeptember 7.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 7-én, csütörtökön 18 órakor:
a hőmérséklet csökken
várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, többhelyen záporosó, zivatar. mérsékelt, időnként élénk nyugati, északnyugati szél. a hőmérséklet csökken. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken keleten 23-26, nyugaton 19-22 fok között. /mti/

.-

18.38 P. 00

L szervezetközi

- 30 -

bb 47. olasz munkásszövetségi küldöttség hazánkban

ke szb sr

1961. szeptember 7.

varga györgy, a szot titkára csütörtökön fogadta az olasz általános munkásszövetség /cgil/ küldöttségét, amely a szot elnökségének meghívására két hetet töltött országunkban.

a szívélyes baráti megbeszélésen az olasz vendégek meglepéssel állapították meg, hogy itt tartózkodásuk alatt alkalmuk volt megtekinteni a magyar ipari, mezőgazdasági és szociális létesítményeket és megismerkedni a dolgozók munka és életkörülményeivel.

igen kedvező hatást tett rájuk a magyarországon tapasztalt fejlődés és a legjobb benyomásokkal térnek vissza olaszországba.

felhasználták a megbeszélést, hogy meleg baráti üdvözlőket és köszöneteket küldjék a szot útján a magyar dolgozóknak, szervezeteknek. /mti/

.-

a szerkesztőségek figyelmébe!

ná/hné szb hk

1961. szeptember 7.

a mai b 14. kiadásunkon közölt bb 30. számú hírünkben/az egyezmény aláírása a parlamentben/ a közlemény negyedik bekezdését kérjük mellőzni és helyette a következő szöveget közölni:

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, államminiszter és gheorghe gheorghiu-dej, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, a román népköztársaság államtanácsának elnöke aláírta a tanácskozásokról szóló közleményt, amelyet vasárnap tesznek közzé.

az okmányok aláírásakor... stb. /mti/

.-

bb 48. bolgár művészek kiállítása

t s hné szb sr

1961. szeptember 7.

bulgária felszabadulásának 17., a népköztársaság kikiáltásának 15. évfordulója alkalmából a bolgár kultúra fényképképzőállítását rendezett a bolgár nemzeti megújulás korának faragóművészete címmel. a képek és kiállított fadaragások a 18. és a 19. század faragó művészetéről adnak általános áttekintést. a tárlatot csütörtökön este preszlav karsovszki bolgár grafikusművész nyitotta meg. a megnyitón részt vett pataki jános a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára. megjelent jancso georgiev bolgár nagykövet, dr. marin kaszavetov bolgár nagykövetség kulturális attaséja. a megnyitó után három színes bolgár filmet vetítettek a megjelentek előtt. /mti/

20.21

.-

20.00

- 31 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 30. számú hír /az egyezmény aláírása a parlamentben/ harmadik bekezdésének vége helyesen:

... és alexandru birladeanu, a román népköztársaság minisztertanácsának elnök helyettese írta alá.

--

bb 49. hatvan éves a fészek klub

t v/hné szb sr

1961. szeptember 7.

csütörtökön ünnepelték a fészek klub 60 éves fennállását. az ünnepi választmányi ülésen kishaludai stróbl zsigmond kétszeres kossuth-díjas kiváló művész elnökölt. mészöly tibor beszámolójában hangsúlyozta, a fészek klub hat évtizede alatti progresszív jellegét. tagjai - móríc zsigmond, molnár ferenc, rippl-rónai józsef, fényes adolf és mások - a magyar művészek haladó hagyományait ápolták. a továbbiakban méltatta azt a ragaszkodást és szeretetet, amellyel a tagok a klub iránt éreztek.

a vitában felszólalt többek között baranyai tibor, a művészeti szakszervezetek szövetségének főtitkára, kadosa pá, ék sándor, ferenczi györgy. pór bertalan javaslatára a választmány táviratban tiltakozott síkeikos kiváló délamerikai festőművész fogvartása ellen. a választmányi ülésen felolvasták a fészek klub egyetlen élő alapító tagjának, kunffy lajos festőművésznek üdvözlését. /mti/

--

20.32
20.45

- 32 -

bb 50. a szász-trió bucsuhangversenye

szb sr

1961. szeptember 7.

a szász-trió - szász józsef, szász árpád, székács jános - csütörtökön este bucsuhangversenyt adott a magyar sajtó házában, amelyen mozart, dohnányi és hindemith művek szerepeltek. a sikeres koncerten az újságírók szeretettel bucsuztak a müncheni zenei verseny előtti utolsó hazai hangversenyét adó együttestől. /mti/

--

bb 51. a román párt-és kormányküldöttség üdvözlőtávirata a határról

mszmp hné-lm l1

1961. szeptember 7.

dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének, kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkárának, dr. münnich ferencnek, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének,

b u d a p e s t

visszatérve hazánkba, szívből köszönjük azt a meleg fogadtatást és testvéri szeretetet, amellyel a román népköztársaság párt- és kormányküldöttsége mindenütt találkozott az önök szép országában tett látogatása alkalmával. elvtársi üdvözlünket küldjük a baráti magyar népnek; őszintén kívánjuk, hogy mind nagyobb győzelmeket arasson a szocializmus építésében, önöknek pedig drága elvtársak, jó egészséget és újabb sikereket kívánunk a szocialista Magyarország további felvirágoztatásáért, a béke megvédéséért folytatott eredményes munkájukban.

gheorghe gheorghiu-dej
a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, a román népköztársaság államtanácsának elnöke,

ion gheorghe maurer
a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a román népköztársaság minisztertanácsának elnöke. /mti/

--
- 33 -

21.00

21.45

ME

6.00

- 1 -

mti belső hírek

1961. szeptember. 8.

bb 1. rendelkezés az általános iskolai gyakorlati foglalkozásokat vezető pedagógusok tanfolyami képzéséről és főiskolai levelező oktatásáról

i vt/gk szb sr

1961. szeptember 8.

az oktatási reform irányelveinek megfelelően évről-évre több lesz az olyan általános iskolák száma, ahol gyakorlati foglalkozások is résztvesznek a tanulók. ebből adódóan a gyakorlati foglalkozások irányításához mind több kellő képzettséggel rendelkező pedagógusra van szükség. e probléma megoldását segíti a művelődésügyi miniszter rendelkezése, amely az általános iskolai gyakorlati foglalkozásokat tanító pedagógusok tanfolyami képzéséről és főiskolai levelező oktatásáról intézkedik.

a rendelkezés értelmében azok, akik a központi pedagógus továbbképző intézet és a fővárosi pedagógiai szeminárium gyakorlati foglalkozások vezetésére előkészítő négy éves nyári, illetve hároméves évközi tanfolyamait elvégezték, kötelesek vizsgát tenni, vizsgára bocsáthatók azok a hallgatók, akik négy, illetve három éven át rendszeresen résztvettek a tanfolyami képzésben. kivételesen vizsgaengedélyt kaphatnak azok a tanári, vagy tanítói oklevéllel rendelkező pedagógusok és érettségizett szakmunkások is, akik valamely általános iskolában a gyakorlati foglalkozást tanítják, tanfolyamot ugyan nem végeztek, de korábban szerzett üzemi vagy iskolai gyakorlati munkájuk, valamint elméleti ismereteik alapján vizsgára bocsáthatók.

a sikeres vizsgával befejezett tanfolyam elvégzéséről a hallgatók bizonyítványt kapnak, amely az általános iskolai ipari, illetve mezőgazdasági gyakorlati foglalkozások tanítására jogosít. a tanfolyami bizonyítvány birtokában a tanári, tanítói oklevéllel, vagy érettségi és szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkező pedagógusok a pedagógiai főiskolákon - államvizsga után - műszaki vagy mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szakos tanári oklevelet szerezhetnek. államvizsgára a működési helyhez legközelebbi pedagógiai főiskolán lehet jelentkezni, a tanfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvány egyidejű felmutatásával. a pedagógiai főiskola igazgatója azokat a jelentkezőket, akik legalább féléves üzemi vagy mezőgazdasági gyakorlatot igazolnak, felmentheti az államvizsgát megelőző kéthetes üzemi gyakorlat alól.

a pedagógiai főiskolákon műszaki vagy mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szakon, hároméves levelező oktatás keretében, egy szakos tanári képesítést szerezhetnek azok a pedagógusok, akik valamelyik általános iskolában a gyakorlati foglalkozásokat vezetik. a levelező oktatásra - az iskola igazgatójának javaslatával - a megyei művelődésügyi, /fővárosi kerületi oktatási/ osztály útján kell jelentkezni. /mti/